

35. Liikennelaitos¹⁾

Kertomusvuosi oli merkkivuosi laitoksen toiminnassa. 28. 12. oli kulunut 10 vuotta laitoksen kunnallistamisesta. Tänä 10-vuotisena ajanjaksona on laitoksen toiminta pääasiallisesti keskittynyt liikenteen järjestämiseksi uusille liitosalueille, vanhan kuluneen liikennekaluston uusimiseen ja välttämättömien vaunuhallien rakentamiseen.

Mitä toimintamuodon vaihtumiseen tulee, on todettavissa, ettei kunnallistaminen ole toimintaa haitannut, joskin kunnallinen virastojärjestys ja jäykät kunnalliset määräykset joskus ovat estäneet joustavaa ja nopeata toimintaa. Sen sijaan on voitu toimeenpanna miljardeihin nousevia investointeja, mikä tuskin olisi ollut rahoitusvaikeuksitta mahdollista, jos laitos edelleen olisi ollut yhtiönä.

Kymmenvuotiskauden aikana on laitos, paitsi vv. 1946 ja 1949, tuottanut tappiota. Tähän ovat ratkaisevasti vaikuttaneet lipunhintojen säännöstely, joka on estänyt tariffien korotukset kustannusten nousua edellyttävälle tasolle, lisääntyneen pääomavelan korko ja kuoletukset, omaisuuden arvon korotukset, katutyöt, sähkövirran hinta sekä eläkkeiden kohoaminen, joiden vaikutusten vähentämisen mahdollisuutta liikennelaitoksen taloudessa kaupunginhallitus on asettanut erillisen komitean tutkimaan.

Kertomusvuoden toiminnasta mainittakoon, että liikenne voitiin järjestää tyydyttävästi, joskin edelleen oli puute liikkuvasta kalustosta.

Uudishankinnoista eräät suuremmat rakennushankkeet, kuten Koskelan hallit, valmistuivat, v. 1950 tilatuista 30 telimoottorivaunusta ensimmäinen valmistui kokeiltavaksi ja 45 telimoottorivaunun hankinta sujui toistaiseksi ohjelman mukaisesti.

Taloudellinen tulos oli jälleen tappiollinen johtuen edellä sanotuista seikoista. Kun uutta liikennekalustoa saadaan riittävästi liikenteeseen, liikennesuunnitelma sen pohjalla muutetuksi sekä huoltolaitokset ja korjaamot uusituiksi, voidaan lähivuosina odottaa parempia taloudellisia tuloksia.

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana kaupunginjohtaja E. v. Frencell ja varapuheenjohtajana professori E. E. Leikola sekä jäsenenä johtaja J. H. Hakulinen, raitiovaunukuljettaja V. Laine, lehtori A. K. Loimaranta, filosofian maisteri O. E. C. Schildt, jaostopäällikkö J. V. Turunen, kirvesmies K. P. Virtanen sekä diplomi-insinööri Y. E. Wänttinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja J. A. Kivistö.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 33 ja pöytäkirjain pykälä-luku 856. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 850, lähetettyjen kirjeiden 419 ja lautakunnan pöytäkirjanotteiden 1 997.

Päätökset. Jäljempänä mainittuihin päätöksiin eivät sisälly lähete- ja väliastepäätökset, kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja sen yleisjaoston sekä palkkalautakunnan tiedoksi lähettämät päätökset, vähäpätöisistä asioista tehdyt päätökset, jotka koskivat laitoksen sisäistä työskentelyä, samoin ei myöskään henkilökuntaa koskevat päätökset, paitsi mikäli ne olivat periaatteellista laatua. Lopullisiin päätöksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: vapaa-, vuosi- ja alennuslippujen myöntäminen tai niitä koskevien anomusten hylkääminen²⁾; edustajien valitseminen liikennelaitoksen konepajojen tuotantokomiteaan vuosiksi 1954—1955³⁾; vastuuvakuutusopimuksen uusiminen⁴⁾; radan vierustan korjaustöiden jouduttaminen⁵⁾; polttoaineaseman rakentaminen Koskelan hal-leille ja siihen tarvittavien laitteiden hankkiminen⁶⁾; loman myöntäminen urheilukilpailuihin tai ulkomailla pidettäviin kongresseihin osallistuville liikennelaitoksen viranhaltijoille⁷⁾; s/s J. L. Runebergin myynti⁸⁾; viranhaltijain lähettäminen kursseille ja kurssi-

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa. — ²⁾ Liik. 1. lk. 15. 4. 14 §, 12. 2. 92 §, 26. 3. 197 §, 21. 5. 347 §, 19. 6. 418 §, 12. 11. 697 §. — ³⁾ S:n 15. 1. 15 §. — ⁴⁾ S:n 15. 1. 17 §. — ⁵⁾ S:n 29. 1. 75 §. — ⁶⁾ S:n 12. 2. 90 §. — ⁷⁾ S:n 12. 2. 114 §, 7. 5. 307, 308 §. — ⁸⁾ S:n 26. 2. 127 §.

maksujen suoritus¹⁾; liikennelaitoksen urheiluedustuksen ottaminen lautakunnassa käsiteltäväksi²⁾; eräiden pysäkkien suojakatosten valmistuskysymyksen tutkiminen³⁾; linja-auton korien ja alustojen tilaus⁴⁾; apurahojen myöntäminen henkilökunnan yhdistys- ym. toiminnan tukemiseksi⁵⁾; lautakunnan v:n 1953 toimintakertomuksen hyväksyminen sekä siihen tehtävät lisäykset⁶⁾; jäsenmaksun maksaminen Kansainväliselle Paikallisliikenne Unionille⁷⁾; lounaan tarjoaminen ruotsalaisille edustusurheilijoille ja heidän isännilleen⁸⁾; ansiomerkkien tilaaminen ja jakaminen⁹⁾; autolinjan n:o 27 pysäkkien sijaitus uudella Nurmijärventielle¹⁰⁾; Oy. Sight-Seeing Ab:n liikennelaitoksen matkailija-auton käytöstä suorittaman korvauksen määrääminen¹¹⁾; autojen ja raitiovaunujen eräiden korjaustöiden antaminen muualle suoritettaviksi¹²⁾; autolinjan järjestämistä Katajanokalta keskikaupungille koskevan esityksen hylkääminen¹³⁾; raitiolinja n:o 1:n reitin järjestely¹⁴⁾; uuden korjaamon ja uusien vaunuhallien suunnitteluohjeiden antaminen ym., tarvittavan henkilökunnan palkkaaminen¹⁵⁾; Oy. Liikemainoksen oikeuttaminen mainosten asettamiseen sovituille paikoille¹⁶⁾; poikkeuslinjojen tunnuskirjaimien määrääminen¹⁷⁾; raitiomoottorivaunujen merkinantolaitteiden ja nopeusmittareiden tilaus¹⁸⁾; luvan myöntäminen kaiuttimilaitteiden kiinnittämiseen liikennelaitoksen pylväisiin TUL:n liittouhlan juhlarassin ajaksi¹⁹⁾; liikennelaitoksen aikataulujen julkaisemistapa, myynti ja jakelu²⁰⁾; rouva M. Hällström in korvausanomuksen hylkääminen²¹⁾; raitioteiden tasoristeystä osoittavien varoituserkkien kytkinkaappien ja laatikoiden tilaus²²⁾; uudenmallisten rahastajanpihtien tilaaminen²³⁾; Ruskeasuon puisten hallirakennusten vuokraus Keinäsen Autoliike Oy:lle²⁴⁾; eräiden loppuun kuluneiden tai vahingoittuneiden vaunujen ym. myynti²⁵⁾; talousarvioehdotus v:ksi 1955²⁶⁾; sunnuntain päiväliikenteen vähentämisehdotuksen tekeminen²⁷⁾; toimitusjohtajan vuosiloman loppuosan ajan määrääminen, viransijaisuus sen aikana²⁸⁾; erään raitiovaununkuljettajan erottaminen virastaan²⁹⁾; toimitusjohtajan määrääminen edustamaan laitosta Tampereella johdinlinjan avaustilaisuudessa ym.³⁰⁾; liikennekioskien ja odotussuojien rakentamisen ja tyyppipiirustusten hyväksyminen³¹⁾; eräiden laitoksen autolinjojen nimitysten vahvistaminen³²⁾; kieltäytyminen suorittamasta Vakuutusosakeyhtiö Fennian vaatimaa regressikorvausta³³⁾; laskujen hyväksymisoikeutta ym. koskevat kysymykset³⁴⁾; W. Bensow Oy:n liikennelaitoksen hallinnassa olevan huoneterilan vuokrankorotusta ym. koskeva kirjelmä merkittiin tiedoksi³⁵⁾.

Lautakunnan tekemistä päätöksistä mainittakoon lisäksi seuraavia asioita koskevat: raitiotie-, omnibus-, johdinauto- ja laivaliikenne sekä niihin liittyvät kysymykset; omnibusautojen ja raitiovaunujen tilapäiskäyttö; liikenteessä ja konepajoissa sattuneiden vahinkojen korvaaminen; vuosilippujen osto-oikeus, vapaa- ja alennuslippujen myöntäminen; uusien pysäkkien ja korokkeiden käytäntöön ottaminen, vanhojen poistaminen tai siirtäminen; sairaus- tai virkaloman myöntäminen; ikälisää vastaavan palkankorotuksen myöntäminen; henkilökunnalle kurinpidollisista syistä määrättävät rangaistukset sekä eräiden rahastajien kassavajauksen poistaminen liikennelaitoksen tileistä.

Lisäksi lautakunta päätti esittää kaupunginhallituksen ratkaistaviksi useita ikälisiä koskevia anomuksia, kaupunginhallituksen ja palkkalautakunnan ratkaistaviksi anomuksia sairausloman myöntämisestä sekä palkkaeduista niiden aikana, palkkalautakunnan ratkaistaviksi anomuksia virkaloman myöntämisestä sekä viranhaltijain oikeuttamisesta asumaan kaupungin alueen ulkopuolella.

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemiin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: eräät Mannerheimintien liikennekysymykset³⁶⁾; lautakunnan edustajien valitseminen II aloitetoimikuntaan³⁷⁾; vahingonkorvausten suorittaminen³⁸⁾; liikennelaitoksen käyttöomaisuuden poistoprosentin ym. muuttaminen³⁹⁾; eräiden laitoksen viran-

¹⁾ Liik. 1. lk. 26. 2. 143, 144 §, 9. 4. 241 §, 23. 4. 285 §, 17. 9. 561 §, 1. 10. 626 §. — ²⁾ S:n 26. 2. 145 §. — ³⁾ S:n 26. 2. 148 §. — ⁴⁾ S:n 12. 3. 169 §, 19. 6. 419 §, 1. 10. 629 §, 29. 10. 671 §, 3. 12. 760 §. — ⁵⁾ S:n 12. 3. 170 §, 9. 4. 242 §, 17. 12. 811, 812, 813 §. — ⁶⁾ S:n 26. 3. 199 §. — ⁷⁾ S:n 9. 4. 238 §. — ⁸⁾ S:n 9. 4. 258 §. — ⁹⁾ S:n 23. 4. 281 §, 12. 11. 711 §, 26. 11. 731 §. — ¹⁰⁾ S:n 7. 5. 297 §. — ¹¹⁾ S:n 7. 5. 301 §. — ¹²⁾ S:n 7. 5. 304 §. — ¹³⁾ S:n 21. 5. 332 §. — ¹⁴⁾ S:n 4. 6. 368 §. — ¹⁵⁾ S:n 4. 6. 370 §. — ¹⁶⁾ S:n 4. 6. 383 §, 29. 10. 661 §. — ¹⁷⁾ S:n 18. 6. 397 §. — ¹⁸⁾ S:n 18. 6. 404, 416 §. — ¹⁹⁾ S:n 18. 6. 413 §, 2. 7. 434 §. — ²⁰⁾ S:n 18. 6. 415 §. — ²¹⁾ S:n 2. 7. 436 §. — ²²⁾ S:n 2. 7. 443 §. — ²³⁾ S:n 16. 7. 461 §. — ²⁴⁾ S:n 16. 7. 475 §. — ²⁵⁾ S:n 30. 7. 488, 489, 490 §, 21. 12. 828, 829 §. — ²⁶⁾ S:n 25. 8. 516 §, 3. 9. 528 §. — ²⁷⁾ S:n 3. 9. 540 §, 1. 10. 592 §. — ²⁸⁾ S:n 3. 9. 542 §. — ²⁹⁾ S:n 17. 9. 572 §. — ³⁰⁾ S:n 1. 10. 590 §. — ³¹⁾ S:n 1. 10. 591 §, 3. 12. 762 §. — ³²⁾ S:n 15. 10. 639 §. — ³³⁾ S:n 3. 12. 745 §. — ³⁴⁾ S:n 10. 12. 774 §. — ³⁵⁾ S:n 18. 6. 409 §. — ³⁶⁾ S:n 15. 1. 32 §, 9. 4. 234 §. — ³⁷⁾ S:n 29. 1. 59 §. — ³⁸⁾ S:n 29. 1. 76 §, 12. 3. 181 §, 9. 4. 254 §, 2. 7. 435, 437 §, 26. 11. 727 §, 10. 12. 784 §. — ³⁹⁾ S:n 12. 2. 88 §, 25. 8. 518 §, 29. 10. 660 §.

haltijain lähettäminen virka- ja opintomatkoille ¹⁾; uuden liikennesuunnitelman hyväksyminen ²⁾; liikennekartan laadittaminen ³⁾; Korkeasaaren lippujen hinnan korottaminen ⁴⁾; raitio- ja linja-autoliikenteessä noudatettavan tariffin muuttaminen ⁵⁾; eräiden poikkeuslinjojen tunnusten määrääminen ⁶⁾; uusien virkojen perustaminen ⁷⁾; eräiden katujen risteyksien järjestely ⁸⁾; lautakunnan oikeuttaminen ylittämään eräitä määrärahoja ⁹⁾; Erottajan liikenteen järjestely ¹⁰⁾; ns. Ruskeasuon tontin varaaminen vaunuhal- leja varten ¹¹⁾; linja-autopysäkkien väliaikainen järjestely Rautatientorilla ¹²⁾; liikenne- laitoksen vuosilippujen hinnat v. 1955 ¹³⁾; henkilökunnan koulutuskysymys ¹⁴⁾; autolinjan n:o 15 uudelleenjärjestely ¹⁵⁾; Ruskeasuon ja Pohjois-Haagan liikenneyhteyksien paran- tamiskysymys ¹⁶⁾; autolinjan n:o 35 aloittaminen ¹⁷⁾; vieraanvaraisuuden osoittaminen liikennelaitoksen göteborgilaisille vieraille ¹⁸⁾; sanoma- ym. lehtien tilaaminen v:ksi 1955 ¹⁹⁾; eräiden kertomusvuoden talousarvioon otettujen töiden kustannusten maksami- sen siirtäminen v:een 1955 ²⁰⁾; liikennelaitoksen ansiomerkkien jakamiskysymys ²¹⁾; joulun ja uudenvuoden liikenteen järjestäminen ²²⁾; eräiden linja-autojen kääntöpaikkojen rak- kentaminen sekä pysäkkien levennyksen suorittaminen Lauttasaaressa ²³⁾; raitiotien pääte- aseman järjestely Ruskeasuolla ²⁴⁾.

Lausunnot. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamiin lausuntoihin sisältyivät mm. seuraavat asiat: vahingonkorvausten suorittaminen ²⁵⁾; koululais- ja vapaalippujen myöntäminen ²⁶⁾; eräiden katujen luokituksen muuttaminen ²⁷⁾; työntekijäin työkirjaehdotus ²⁸⁾; Kulosaaren sillan Sörnäisten puoleisen liitostien ym. järjestely ²⁹⁾; Mannerheimin- tien liikenteen järjestely ³⁰⁾; eräiden katujen risteyksien järjestely ³¹⁾; Haagan ja Ruskea- suon, Oulunkylän sekä Lauttasaaren liikenteen parantamiskysymykset ³²⁾; Koskelantien raitioradan rakennussuunnitelma ³³⁾; raitiopysäkkien vähentäminen ³⁴⁾; yksityisten liiken- nelinjojen liikennelupien myöntäminen tai uusiminen, aikataulun tai reitin muuttami- nen ³⁵⁾; kaupungin kiinteän omaisuuden sekä vuositilintarkastajien v:n 1953 kertomuk- set ³⁶⁾; Suomenlinnan liikenteen järjestely ³⁷⁾; linja-autonkuljettaja E. Henriksonin avus- tusanomus ³⁸⁾; siirto-oikeuden myöntäminen liikennelaitoksen linjoille Tammelundin Liik- kenne Oy:n linjojen matkustajille ³⁹⁾; Pakilan ja Paloheinän liikenne- ja tiekysymykset ⁴⁰⁾; linja-autolippujen hinnankorotuksia koskeva Puistolan Kiinteistönomistajain kirjelmä ⁴¹⁾; anomus ilmaisen kuljetuksen järjestämisestä tai alennuslippujen myöntämisestä pohjois- maisten kansakoulukisojen osanottajille ⁴²⁾; yöliikennettä koskeva Suomen Hotelli- ja Ravintolaliiton anomus ⁴³⁾; liikennelaitoksen raiteiden alusrakennetta koskeva yleisten töiden lautakunnan esitys ⁴⁴⁾; yksityisten kaupungin alueella harjoittaman linjaliikenteen matkalippujen hintakysymykset ⁴⁵⁾; Korkeasaaren lautan liikennetuloista eläintarhalle luovutettava osuus ym. ⁴⁶⁾; Pohjoisrannan ja Sörnäisten rantatien välisen sillan suunnit- telua koskeva aloite ⁴⁷⁾; ehdotus tieliikenneasetukseksi ⁴⁸⁾; kaukoautolinjojen pika- ja yö- vuorojen pysäkkien sijoitussuunnitelma ⁴⁹⁾; eräiden komiteain kertomukset ja mietinnöt ⁵⁰⁾; linja-autonrahastaja M. E. Södermanin valitus ⁵¹⁾; Kampintorin järjestely ⁵²⁾; yleisten töiden tehostamista koskeva aloite ⁵³⁾; liikehenkilökunnan työvuorojen järjestely ⁵⁴⁾; Etel. Stadion- tintien sulkeminen Suurmessujen ajaksi ⁵⁵⁾; Herttoniemen esikaupunkiradan ja päätien jär- jestelykysymykset ⁵⁶⁾; järjestelytoimiston työturvallisuustoimintaa koskeva ehdotus ⁵⁷⁾.

Kiinteistölautakunnalle annettiin lausunto tontin vuokraamisesta SVUL:lle urheilu-

¹⁾ Liik. 1. lk. 12. 3. 174, 175 §, 9. 4. 240 §, 7. 5. 306 §, 4. 6. 385 §, 3. 9. 531 §. — ²⁾ S:n 7. 5. 298 §. — ³⁾ S:n 7. 5. 317 §. — ⁴⁾ S:n 21. 5. 329 §. — ⁵⁾ S:n 4. 6. 389 §. — ⁶⁾ S:n 18. 6. 397 §. — ⁷⁾ S:n 18. 6. 401, 402 §. — ⁸⁾ S:n 18. 6. 417 §, 2. 7. 447 §, 1. 10. 619, 624 §. — ⁹⁾ S:n 18. 6. 424 §, 1. 10. 594 §, 3. 12. 759 §. — ¹⁰⁾ S:n 16. 7. 460 §, 29. 12. 841 §. — ¹¹⁾ S:n 25. 8. 517 §. — ¹²⁾ S:n 17. 9. 559 §. — ¹³⁾ S:n 1. 10. 595 §. — ¹⁴⁾ S:n 1. 10. 602 §. — ¹⁵⁾ S:n 1. 10. 616 §. — ¹⁶⁾ S:n 1. 10. 621 §. — ¹⁷⁾ S:n 15. 10. 638 §. — ¹⁸⁾ S:n 15. 10. 651 §. — ¹⁹⁾ S:n 12. 11. 693 §. — ²⁰⁾ S:n 26. 11. 738 §. — ²¹⁾ S:n 3. 12. 744 §. — ²²⁾ S:n 10. 12. 785 §. — ²³⁾ S:n 17. 12. 801 §. — ²⁴⁾ S:n 29. 12. 842 §. — ²⁵⁾ S:n 15. 1. 16 §, 23. 4. 280 §, 7. 5. 314 §, 4. 6. 367 §, 18. 6. 403 §, 1. 10. 588 §. — ²⁶⁾ S:n 29. 1. 56 §, 4. 6. 372 §. — ²⁷⁾ S:n 29. 1. 71 §. — ²⁸⁾ S:n 12. 2. 87 §. — ²⁹⁾ S:n 12. 2. 89 §. — ³⁰⁾ S:n 12. 2. 96 §, 26. 3. 211 §, 17. 12. 803 §. — ³¹⁾ S:n 26. 2. 123 §, 12. 3. 187 §, 23. 4. 272 §, 7. 5. 296 §, 3. 9. 537 §, 29. 12. 845 §. — ³²⁾ S:n 26. 2. 124, 126 §, 3. 12. 763 §. — ³³⁾ S:n 26. 2. 129 §. — ³⁴⁾ S:n 26. 2. 131 §. — ³⁵⁾ S:n 12. 3. 165 §, 26. 3. 196, 210 §, 9. 4. 227 §, 17. 9. 556 §, 15. 10. 635, 636 §, 10. 12. 773 §, 17. 12. 800 §. — ³⁶⁾ S:n 12. 3. 167 §, 16. 7. 458 §. — ³⁷⁾ S:n 12. 3. 171 §, 9. 4. 230 §. — ³⁸⁾ S:n 9. 4. 228 §. — ³⁹⁾ S:n 9. 4. 229 §. — ⁴⁰⁾ S:n 9. 4. 232 §, 23. 4. 270 §, 4. 6. 366 §, 18. 6. 420 §, 1. 10. 587 §. — ⁴¹⁾ S:n 9. 4. 257 §. — ⁴²⁾ S:n 23. 4. 268 §. — ⁴³⁾ S:n 23. 4. 273 §. — ⁴⁴⁾ S:n 7. 5. 299 §. — ⁴⁵⁾ S:n 7. 5. 318 §, 16. 7. 457 §. — ⁴⁶⁾ S:n 21. 5. 330, 331 §. — ⁴⁷⁾ S:n 4. 6. 380 §. — ⁴⁸⁾ S:n 4. 6. 382 §. — ⁴⁹⁾ S:n 2. 7. 452 §. — ⁵⁰⁾ S:n 2. 7. 444, 449 §, 26. 11. 739 §, 21. 12. 825 §. — ⁵¹⁾ S:n 16. 7. 459 §. — ⁵²⁾ S:n 17. 9. 555 §. — ⁵³⁾ S:n 17. 9. 558 §. — ⁵⁴⁾ S:n 12. 11. 691 §. — ⁵⁵⁾ S:n 12. 11. 692 §. — ⁵⁶⁾ S:n 29. 12. 843 §. — ⁵⁷⁾ S:n 29. 12. 844 §.

taloa varten ¹⁾ sekä palkkalautakunnalle lausunto tarkoituksenmukaisten jalkineiden hankkimisesta Koskelan autohallin ns. rasvakuopassa työskenteleville työntekijöille ²⁾.

Liikennelaitos

Hallinto, organisatio ym.

Henkilökunta. Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1953 päättyessä 3 555 ja v:n 1954 päättyessä 3 715 henkilöä seuraavasti ryhmitettyinä:

	1953	1954
Pääkonttori, lippukassat, vahtimestarit ja konttorisiivoojat	69	69
Raitioliikenne	1 350	1 380
Omnibussi liikenne	992	1 124
Rataosasto	245	242
Vaunuhallit ja korjauspajat	864	863
Vaatehtimo	30	32
Sairaanhoito	5	5
Laivaliikenne	—	—
	3 555	3 715

Eläkkeensaajia oli v:n 1953 päättyessä 522 ja v:n 1954 päättyessä 599.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomalla 15. 5. — 15. 9. välisenä aikana työskenteli laitoksen eri osastoilla ylimääräistä henkilökuntaa. Laivamiehistöön kuului purjehduskautena 29. 4. — 17. 10. moottorilautalla Korkeasaari—Högholmen 8 miestä.

Lääkärien toiminta. Laitoksen poliklinikalla käyneiden potilaiden lukumäärä oli 21 048 (v. 1953 21 395). Sairaanhoitajien kotikäyntien lukumäärä oli 984. Rahastajakursseilla pidettiin 6 ensiapua ja terveydenhoitoa koskevaa luentoa. Tuberkuloositoimisto suoritti henkilökuntaa koskevia keuhkoröntgentutkimuksia, jolloin todettiin 11 uutta keuhkotuberkuloositapausta. Näiden lisäksi todettiin vielä 7 tapausta, joten kertomusvuoden aikana todettujen uusien keuhkotuberkuloositapausten yhteismäärä oli 18.

Eniten sairauskäyntejä oli maaliskuussa, 2 167, ja vähiten kesäkuussa, 1 441.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 2 767. Tilillepanojen yhteismäärä oli 176 864 566 mk ja ottojen 182 349 576 mk. Talletettuja varoja oli 31. 12. 55 848 183 mk. Kertomusvuoden aikana myönnettiin 3 386 lainaa. Niiden yhteissumma nousi 16 775 000 mk:aan. Vientejä kirjattiin n. 149 000.

Löytötavaratoimisto. Talteenotettujen esineiden luku oli 11 601. Niistä 2 867 voitiin toimittaa takaisin asianomaiselle omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Alla olevassa taulukossa annetaan tietoja kertomusvuoden raitio-, linja-auto- ja johdinautoliikenteestä v:n 1953 vastaaviin lukuihin verrattuna:

	Laskettu vaunukilometrimäärä ³⁾	Matkustajia	Tuloja, mk		Menoja, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä ⁴⁾
V. 1953	23 805 241	126 533 575	2 252 133 568	2 213 838 642	2 534 922 010	1 909 411 607
V. 1954	25 817 306	136 300 113	2 454 328 435	2 417 223 687	2 803 742 195	2 002 002 827
Erotus	+ 2 012 065	+ 9 766 538	+ 202 194 867	+ 203 385 045	+ 268 820 185	+ 92 591 220
%	+ 8.5	+ 7.7	+ 9.0	+ 9.2	+ 10.6	+ 4.8

Laivaliikenteestä oli tuloja kertomusvuonna 11 284 891 mk, edellisenä vuonna 9 827 864 mk, joten lisäystä oli 1 457 027 mk eli 14.8 %. Menoja oli 4 646 886 mk, edellisenä vuonna 4 638 516 mk ja lisäystä 8 370 mk eli 0.2 %.

Raitiotiet

Liikenne. Uusimallisia raitiovaunuja ei vielä kukaan saatu, joten liikennettä täytyi edelleenkin hoitaa yksinomaan entisillä raitiovaunuilla. Liikenteeseen voitiin senvuoksi tehdä vain ne vähäiset lisäykset, jotka jossain määrin parantanut vaunujen korjaustilanne salli.

¹⁾ Laskettuun vaunukilometrimäärään sisältyvät moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometrimatkasta. — ²⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia. — ³⁾ Liik. I. lk. 23. 4. 269 §. — ⁴⁾ S:n 12. 11. 695 §.

Niinpä 31. 8. 53 voimaan tullutta liikennesuunnitelmaa, jonka mukaan liikenteessä oli 89 koko päivän ja 29 tungosajan junaa, eli yhteensä 118 junaa, noudatettiin sellaisenaan 1. 3. saakka, jolloin voitiin liikenteeseen lisätä 4 eri linjoja liikennöivää tungosajan junaa, ja 30. 8. voimaan tulleen liikennesuunnitelman mukaan edelleen, osittain koko päivän junia linjajärjestelyin vähentämällä siten, että koko päivän junien lukumäärä tuli olemaan 86 ja tungosajan junien 40, eli yhteensä 126 junaa. 1. 11. tapahtuneiden linjamuutosten jälkeen oli liikenteessä vuoden loppuun saakka 91 koko päivän junaa ja 38 tungosajan junaa, yhteensä 129 junaa. Junien lisäys vuoden aikana oli siis yhteensä 11.

Kesän ajaksi poistettiin vaunuja liikenteestä kuten tavallisesti. Aikana 15. 5. — 13. 6. oli näinollen liikenteessä 88 koko päivän ja 33 tungosajan junaa ja ajalla 14. 6. — 29. 8. 88 koko päivän ja vain 14 tungosajan junaa.

Linjojen muutoksista mainittakoon, että 30. 8. alkaen: linja 1 lyhennettiin liikennöimään vain Kauppatorilta Käpylään, myös yöliikenteessä; tungosajan linja 1 A perustettiin liikennöimään reittiä Perämiehenkatu—Kauppatori—Käpylä, ja tungosajan linja 1 V perustettiin liikennöimään reittiä Erottaja—Rautatientori—Käpylä, tungosajan linja 1 S lakkautettiin. Koska v. 1953 perustettu ja 30. 8. 54 lyhennetty autolinja 15 ei täysin vastannut yleisön toivomuksia ja kun liikennekuntoisia raitiovaunuja oli edelläsanoitusta syystä odotettua enemmän, muutettiin se 1. 11. alkaen raitiolinjaksi 15, joka 10 min. väliajoin liikennöi 5 moottorivaunulla reittiä Diakonissalaitos—Rautatientori—Töölön tulli.

Yksityiskohtaiset tiedot linjoista, niiden vaunumääristä ja liikennetiheydestä sekä näiden muutoksista selviävät allaolevasta taulukosta:

Taulukko I

Linja		Vuoden- aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Reitti		Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.30— 18.00	9.00— 15.30 18.00 19.30	19.30 — 23.00	23.00 — 1.30
			junat						
1	Perämiehenkatu - Käpylä	1. 1.—14. 5.	11	—	—	6.7	6.7	7.5	—
		15. 5.—29. 8.	10	—	—	6.7	6.7	7.5	—
	Kauppatori - Käpylä	30. 8.—31.12.	8	—	4	6.7	6.7	7.5	15.0
1A	Perämiehenkatu - Käpylä	30. 8.—31.12.	—	8	—	10.0	—	—	—
1S	Kauppatori - Käpylä	1. 1.—13. 6.	—	8	4	6.7	—	—	15.0
		14. 6.—29. 8.	—	2	4	6.7	—	—	15.0
1V	Erottaja - Käpylä	30. 8.—31.12.	—	6	—	10.0	—	—	—
3B	Eira - Kallio - Töölö - Kaup- patori - Eira	1. 1.—29. 8.	8	—	4	6.7	6.7	7.5	15.0
		30. 8.—31.10.	8	—ap	4	6.7	6.7	7.5	15.0
				4 ip	—	5.0	—	—	—
		1.11.—31.12.	8	—ap	4	6.7	6.7	7.5	15.0
				3 ip	—	4.8	—	—	—
3T	Eira - Kauppatori - Töölö - Kallio - Eira	1. 1.—29. 8.	8	—	4	6.7	6.7	7.5	15.0
		30. 8.—31.12.	8	4 ap	4	5.0	6.7	7.5	15.0
			—	—ip	—	6.7	—	—	—
4	Hietalahti - Munkkiniemi ...	1. 1.—31.12.	12	—	—	5.0	5.0	7.5	—
4E	Erottaja - Munkkiniemi	1. 1.—13. 6.	—	5	3	10.0	—	—	15.0
		14. 6.—29. 8.	—	3 ap	3	10.0	—	—	15.0
				1 ip	—	—	—	—	—
		30. 8.—31.12.	—	5	3	10.0	—	—	15.0
4S	Kauppatori - Munkkiniemi ...	1. 1.—13. 6.	—	5	—	10.0	—	—	—
		14. 6.—29. 8.	—	4 ap	—	10.0	—	—	—
				3 ip	—	10.0	—	—	—
		30. 8.—31.12.	—	5	—	10.0	—	—	—
5	Katajanokka - Etu-Töölö.....	1. 1.—29. 8.	7	—	—	5.0	5.0	7.5	—
		30. 8.—31.12.	7	—ap	—	5.0	5.0	7.5	—
				1 ip	—	4.4	—	—	—
6	Maria - Arabia	1. 1.—28. 2.	12	—	4	5.0	5.0	7.5	15.0
		1. 3.—29. 8.	12	—ap	4	5.0	5.0	7.5	15.0
				2 ip	—	4.3	—	—	—
		30. 8.—31.10.	12	2	4	4.3	5.0	7.5	15.0
		1.11.—31.12.	12	1	4	4.6	5.0	7.5	15.0

Linja		Vuoden- aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Reitti		Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.30— 18.00	9.00— 15.30 18.00 — 19.30	19.30 — 23.00 — 1.30	23.00 — 1.30
			junat						
7	Runeberginkatu - Messuhalli- Harjutori - Hakaniemi - Arkadiankatu - Runeberginkatu ... Runeberginkatu - Arkadiankatu - Hakaniemi - Harjutori- Messuhalli - Runeberginkatu	1. 1.—31.12.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
8	Salmisaari - Vallila	1. 1.—31.12.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
8K	Salmisaari - Käpylä	1. 1.—13. 6.	—	4	—	6.7	—	—	—
		14. 6.—29. 8.	—	3	—	6.7	—	—	—
		30. 8.—31.12.	—	4	—	6.7	—	—	—
9	Kauppatori - Vallila	1. 1.—31.12.	6	—	—	6.7	6.7	7.5	—
12	Kirurgi - Kuusitie	1. 1.—31.12.	7	—	—	6.7	6.7	7.5	—
12S	Kauppatori - Kuusitie	1. 1.—28. 2.	—	7	3	6.7	—	—	15.0
		1. 3.—13. 6.	—	9	3	5.2	—	—	15.0
		14. 6.—29. 8.	—	6 ap 3 ip	3	6.7	—	—	15.0
		30. 8.—31.12.	—	6	3	6.7	—	—	15.0
15	Diakonissalaitos - Töölöntulli	1.11.—31.12.	5	—	—	10.0	10.0	10.0	—

Sunnuntai- ja pyhäpäivien aamuina ylläpidettiin samaa harvaa liikennettä eräillä kantalinjoilla kuin aikaisempinakin vuosina.

Samoin suoritettiin vaunujen kuormitustarkkailua ja liikenteen tarkkailua entiseen tapaan raitio- ja autoliikenteessä. Liikenteen ohjauskeskuksen ja partioautojen toiminnasta mainittakoon, että ne mm. poistivat yhteensä 250 auto- ja 418 raitioliikennehäiriötä, suorittivat 15 860 muuta tehtävää, joista autoissa suoritettuja pikkukorjauksia 3 000 ja sairaankuljetuksia 114, sekä vastasivat 15 991 aikataulutiedusteluun. Hätäpuhelimeen vastaanotettiin kaikkiaan 917 hälytysilmoitusta.

3. 12. 53 suoritettuna täydellisen raitio- ja autoliikenteen matkustajalaskennan tuloksien käsittely jatkui.

Yksityiskäyttöön kertomusvuonna vuokrattujen raitiovaunujen määrä oli 16 juna, v. 1953 16 juna ja 13 yksinäistä moottorivaunua.

Liikennehenkilökunnan peruskoulutus tapahtui voimassa olevien määräysten mukaisesti. Kertomusvuonna pidettiin 4 raitiovaununkuljettajan- ja 9 raitio- ja autorahastajakursseja, joiden yhteinen oppilasmäärä oli 301. Uusien tarkastajien kouluttamista varten 5. 10. 53 aloitettu III kurssi saatettiin loppuun. Kurssin 10 oppilaasta hyväksyttiin heti kurssin päätyttyä 6 ja myöhemmin järjestetyssä lisätutkinnoissa 4. Sitäpaitsi hyväksyttiin lisätutkinnon jälkeen 3 aikaisemmilla kursseilla ollutta oppilasta. IV tarkastajakurssi, jolle oppilaiksi hyväksyttiin 9 kuljettajaa ja 3 kurssin käymätöntä tarkastajaa, alkoi 13. 12. Kurssiin osallistuville kuljettajille järjestettiin sitä ennen rahastajakurssi. Kuljettajien ja rahastajien jatkokoulutusta jatkettiin 7. 2. 51 hyväksytyn suunnitelman mukaisesti.

Liikennehenkilökunnan virantoimitusta koskevien määräysten painattamista jatkettiin edelleen. V. 1953 painoon lähetetty suomenkielisen määräysvalikoiman jatko vv. 1951—53 ja ruotsinkielinen laitos vv. 1934—53 jaettiin henkilökunnalle 27. 9. alkaen, ja kertomusvuonna ilmestyneet uudet määräykset lähetettiin painoon. Lippumääräyksistä laadittiin vain väliaikainen moniste koulutustarkoituksia varten uusien taksojen vahvistamista odoteltaessa. Tämän lisäksi annettiin joukko henkilökunnan virantoimitusta koskevia uusia päiväkäskymääräyksiä.

Yleisönpalvelua silmälläpitäen julkaistiin 30. 8. uusi painos »Helsingin Kulkuneuvoista» sekä kaksi lisälehteä, toinen kertomusvuoden kesäliikenteen aiheuttamista muutoksista 31. 8. 53 julkaistuun painokseen ja toinen 1. 11. tehdyistä muutoksista 30. 8. 54 ilmestyneeseen painokseen. Viimeksimainitun painoksen ilmestymisen yhteydessä järjestettiin rahastajien kesken myyntikilpailu, jonka palkinnot kustansi Oy. Liikennemainos. Yleisön-

palvelua silmälläpitäen jaettiin edelleen jokaiseen vuorovaunuun kirjanen »Helsingin virastojen, katujen ja teiden nimihakemisto».

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia raitioliikennettä koskevia tilastollisia tietoja vv:lta 1953 ja 1954:

	Laskettu vaunukilometri määrä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkustajaa kohden
V. 1953	11 944 233	72 866 451	6.10	1 225 973 909	102: 64	1 121 903 907	93: 93	15: 40
V. 1954	11 476 174	71 051 897	6.19	1 200 456 259	104: 60	1 075 471 557	93: 71	15: 14
Erotus	— 468 059	— 1 814 554	+ 0.09	— 25 517 650	+ 1: 96	— 46 432 350	— 0: 22	— 0: 26
%	— 3.9	— 2.5	+ 1.5	— 2.1	+ 1.9	— 4.1	— 0.2	— 1.7

Liikkuva kalusto. Kertomusvuoden aikana toimitettiin Oy. Karia Ab:ltä ja Oy. Strömberg Ab:ltä tilatuista 30 moottorivaunusta ensimmäinen, mutta sitä ei vuoden aikana vielä asetettu liikenteeseen. Raitiovaunustosta poistettiin 9 moottorivaunua, 14 perävaunua ja yksi työmoottorivaunu. Poistetuista vaunuista myytiin yksi moottori- ja yksi perävaunu, ja kaksi moottorivaunua muutetaan työmoottorivaunuiksi.

Kertomusvuoden lopussa käsitti vaunusto 196 moottorivaunua ja 160 perävaunua, neljä työmoottorivaunua ja yhden aurapäivystysvaunun, 27 raitiotielumiauraa ja kaksi lumenkuljetusvaunua.

Rata- ja ilmajohto-osaston vaunusto käsitti vuoden lopussa kolme asennustorni-vaunua, yhden asennuslinja-auton, seitsemän kuorma-autoa, kaksi pakettiautoa, neljä tiehöylää, viisi traktoria, yhden kiskonpuhdistusauton, kolme kuljetettavaa sähkönosturia sekä 13 kuorma- ja erikoisperävaunua, kaksi moottorijyrää ja kaksi autoetuauraa, yhteensä 28 moottoriajoneuvoa ja 15 muuta ajoneuvoa ja auraa. Rataosastolle hankittiin yksi tärytiejyrä.

Muu liikkuva kalusto käsitti vuoden lopussa kaksi kalustoautoa, kolme kuorma-autoa, kuusi pakettiautoa, kolme hinaajapuolitraktoria ja neljä henkilöautoa, yhteensä 18 moottoriajoneuvoa.

Lisäksi hankittiin kaksi pakettiautoa.

Raitet. Kiskojen vaihdon ja ratojen levytyksen yhteydessä Mäkelänkadulla pyöräilystadionin kohdalla sekä Pohjolankadulla suoritettiin radan parannustöitä 2 340 m:n matkalla. Urakiskoradat rakennettiin kyllästetyille pölkyille jousinauloja käyttäen. Radanpohja salaojitettiin ja varustettiin ahtokivi- ja sepiälustalla.

Mannerheimintielle rakennettiin uutta yksinkertaista rataa 957 m, josta 340 m betoni-alustalle. Tehtaan- ja Laivurinkadun kulmaan rakennettiin yhdysraiteet vaihteineen, yhteensä yksinkertaista rataa 109 m. Lauttasaarenkadulle rakennettiin käytetyistä urakiskoista yksinkertaista rataa 145 m ilman ilmajohtoa uusien raitiovaunujen purkamista varten rautatievaunuista.

Eri paikoissa rataverkostoa vaihdettiin kuluneita urakiskoja ja ratakiskoja 11 145 jm. Raiteita nostettiin ja tuettiin yhteensä 2 650 m yksinkertaisena ratana laskettuna. Korois-tentiellä purettiin asemakaavan muutoksen takia yksinkertaista rataa 1 072 m.

Ratapölkkyjä käytettiin 4 194 kpl, sepiä 3 383 m³. Kiskojen vaihdon ja radan korjausnoston yhteydessä sekä uutta rataa rakennettaessa levitettiin raide-etäisyys entisestä 2.5 m:stä 3 m:iin 4.3 km:n matkalla. V:sta 1950 suoritettut levennykset huomioonottaen on levennyksiä suoritettu yhteensä 22.4 km. Vuoden aikana jouduttiin poistamaan yllämainittujen töiden yhteydessä radan alustaksi keltotonta maata 4 895 m³.

Kivimurskaamossa valmistettiin 1 591 m³ sepiä. Ilmajohtoa varten pystytettiin pylväitä 46 kpl. Pylväitä poistettiin 96. Uusia raitiotiekorokkeita rakennettiin 16 ja bussikorokkeita 45 eli yhteensä 61, joista 50 puusta.

Vuoden päättyessä oli raiteiden pituus 91 172 m yksinkertaista rataa, mistä määrästä

¹⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

oli urakiskorataa 81 809 m ja ratakiskorataa 9 363 m. Ratapiha- ja halliraitteiden pituus oli 15 129 m yksinkertaista rataa, mistä määrästä Koskelan halleilla ratakiskorataa 6 018 m.

Kertomusvuoden aikana asennettiin 14 uutta vaihdetta ja poistettiin 15 loppuunkuluneina. Vuoden päättyessä oli radoilla 171 vaihdetta, joista sähköllä käännettäviä 35. Rata- ja hallipihoissa oli 155 vaihdetta. Vaihteiden kokonaismäärä oli 326.

Uusia raideristeyksiä asennettiin kolme ja kuluneina poistettiin neljä. Raideristeyksien kokonaisluku oli vuoden lopussa radoilla 69, Koskelan hallipihalla neljä sekä Töölön hallipihalla yksi, eli yhteensä 74. Nupukivipäällysteisiä katuosuuksia korjattiin ja uusittiin 14 666 m² ja bitumipäällysteisiä 8 714 m². Paikkaukseen käytettiin 375 060 kg erikoisbitumipäällystettä. Rataosaston konepajalla valmistettiin kaarteita, raideristeyksiä, johdinpylväitä, puisia korokkeita ja suoritettiin vaihteiden ja risteyskappaleiden yhdistämisä, valmistettiin sähköistettyjen vaihteiden kääntökoneistoja, rakennettiin nostolaite uusien raitiovaunujen nostamista varten ym. Rataosaston korjaamoon asennettiin höyläkone ja ilmajoustovasara. Kiskontaivutuskoneet siirrettiin Töölöstä Koskelaan ja asennettiin paikoilleen.

Ilmajohto. Ilmajohtoa asennettiin raiteistoa varten Mannerheimintiellä Kuusitiestä Koroistentien pohjoispäähän (kaksoisjohtoa) 1 960 m, Laivurinkadulta Tehtaankadulle 130 m. Uusi apusyöttöjohto pituudeltaan 1 800 m asennettiin Koskelan hallilta Paavalin kirkolle. Yhteensä asennettiin uutta ilmajohtoa 3 890 m. Tarpeetonta ilmajohtoa poistettiin yhteensä 1 260 m. Kulunutta ilmajohtoa vaihdettiin uuteen 1 750 m. Raide-etäisyyttä levitettäessä 3 m:iin siirrettiin vastaavasti ilmajohtoa 4,3 km kaksiraiteista rataa. Raitiotieilmajohdon pituus lisääntyi 2 730 m ja oli se vuoden lopussa 108 270 m. Automaattisia vyöhykekatkaisijoita asennettiin kolme. Katuristeyksien sähkömerkkivalolaitteita oli edelleen 29.

Johdinvikoja sattui kaikkiaan 57 kertaa, joista viisi aiheutti liikennekeskeytyksen yhteensä viiden tunnin ajaksi, ja kahdessa tapauksessa liikenne ohjattiin poikkeusreittiä yhteensä kolmen ja puolen tunnin ajan.

Linja-autot

Liikenne. Liikenne eri linja-autolinjoilla jatkui vuoden alkaessa 31. 12. 53 käytännössä olleiden aikataulujen mukaisena.

4. 1. lisättiin eri linjoille yhteensä viisi ruuhka-aikavaunua.

Kesälinjaa 31 Sörnäisten apteekki—Kivinokka liikennöitiin 15. 5.—19. 9. välisenä aikana.

Kesäaikataulut otettiin käytäntöön 14. 6. ja olivat käytännössä 29. 8. saakka, jona aikana oli vähennettynä 7 koko päivän ja 14 ruuhka-ajan vaunua.

30. 8. lisättiin linjoille vaunuja mahdollisuuksien mukaan ja aloitettiin liikenne seuraavilla uusilla linjoilla: 15 Hakaniemi—Diakonissalaitos, 32A Rautatientori—Kulosaari—Eränkävijäntori (vain yöliikenne), 41 Rautatientori—Mellunkylä, 41A Rautatientori—Vartiokylä, 51 Rautatientori—Pohj.Käpylä, 52 Rautatientori—Maunula, 54A Rautatientori—Pirkkola ja 55A Erottaja—Pirkkola. Samalla lopetettiin linjat: 15 Koulutori—Diakonissalaitos, 41 Rautatientori—Vartiokylä, 51 Rautatientori—Täivaskallio ja 52 Rautatientori—Pirkkola. Linja 28R Rautatientori—Tenholantie muutettiin 1. 11. koko päivän liikennöitäväksi linjaksi.

1. 11. muutettiin linjojen 52, 54A ja 55A nimet seuraaviksi: 52 Rautatientori—Pirkkola, 54A Rautatientori—Itä-Maunula ja 55A Erottaja—Itä-Maunula.

Syksyn kuluessa siirrettiin vaunuja linjoilta toisille, jotta vaunujen puute jakautuisi tasaisemmin.

Kertomusvuoden alussa oli arkipäivinä päivittäisessä liikenteessä olleiden vaunujen lukumäärä 167 ja vuoden päättyessä 186.

Yksityistilauksia suoritettiin turistiautolla 162 ja oli niistä tuloja 553 664 mk sekä muilla linja-autoilla 255 tulojen ollessa 1 246 353 mk. Yksityistilauksia oli siis yhteensä 417 ja niistä tuloja 1 800 017 mk.

Autonkuljettajia koulutettiin seitsemällä eri kurssilla yhteensä 85 kuljettajaa.

Autolinjat, niiden vaunumäärät ja vuorojen keskimääräiset ajotiheydet vuoden eri aikoina selviävät seuraavasta taulukosta:

Taulukko II

Linja		Vuoden aika	L u k u m ä ä r ä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.30— 18.00	9.00— 15.30 18.00— 19.30	19.30 — 23.00	23.00 — 1.30
			vaunut						
14	Eira - Naistenklinikka	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—31.12.	14 10 15	2 — 3	— — —	2.2 3.5 2	2.5 3.5 2.2	3.7 6 3.7	— — —
15	Koulutori - Diakonissalaitos ..	1. 1.—29. 8.	4	—	—	7.5	7.5	7.5	—
15	Hakaniemi - Diakonissalaitos	30. 8.—31.10.	1	—	—	10	10	10	—
16	Eira - Kruununhaka	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—31.12.	6 5 6	— — —	— — —	5 6 5	5 6 5	6 7.5 6	— — —
17	Merikatu - Aleksis Kivenkatu	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—6.12. 7.12.—31.12.	10 9 7 9	2 — — —	— — — —	3.7 4.6 6—7 5	4.3 4.6 6—7 5	6 6.7 6 5	— — — —
18	Kirkkokatu - Lastenlinna ...	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—14.11. 15.11.—31.12.	8 7 8 8	1 — 1 —	— — — —	5 6 5.5 5.5	5.5 6 5.5 5.5	6 6.7 6 6	— — — —
19	Eläintarha-Pasilantori	1. 1.—31.12.	1	—	—	12	12	12	—
20	Rautatientori - Lauttasaaren- tie	1. 1.—29. 8. 30. 8.—31.12.	2 3	— —	— —	12—24 12	12—24 12	12—24 12—24	— —
21	Erottaja - Seurasaari	1. 1.—31.12.	1	—	—	40	40	40	—
23	Erottaja - Isokaari	1. 1.—3. 1. 4. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—7.11. 8.11.—31.12.	6 6 6 6 6	6 8 5 12 10	3 3 3 3 3	3 2.5 3.4 2 2	6 6 6 6 6	7.5 7.5 7.5 7.5 7.5	12 12 12 12 12
24	Rautatientori - Etelä-Lautta- saari	1. 1.—29. 8. 30. 8.—31.12.	1 2	2 2	— —	12 10	36 20	36 36	— —
28R	Rautatientori - Tenholantie...	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—31.10. 1.11.—31.12.	— — 2 3	6 5 4 3	— — — —	6 6.7 6 6	— — — ¹⁾ 12	— — — 12	— — — —
31	Sörnäinen - Kivinokka	15. 5.—19. 9.	—	1	—	30	—	—	—
51A	Rautatientori - Olympiakylä	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—6.12. 7.12.—31.12.	— — 2 2	9 7 6 6	— — — —	4 5 4 4.6	— — — ²⁾ — ²⁾	— — — —	— — — —
22	Rautatientori - Etelä-Haaga .	1. 1.—13. 6. 14. 6.—29. 8. 30. 8.—31.12.	4 3 4	1 1 1	— — —	12 12 10(E)	15 15 15	15 15 15	— — —
22A	Rautatientori - Ahjokuja	1. 1.—31.12.	—	1	—	45	—	—	—
25	Erottaja - Malminkartano ...	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—
26	Erottaja - Konala	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—
27	Erottaja - Kaarela	1. 1.—3. 1. 4. 1.—13. 6. 14. 6.—31.12.	1 1 2	1 2 2	— — —	30 20 15	60 60 30	60 60 30	— — —
28	Rautatientori - Pohjois-Haaga	1. 1.—29. 8. 30. 8.—31.12.	3 3	1 5	3 3	12 7.5(E)	15 15	15 15	15 15
30	Rautatientori - Kulosaari	1. 1.—29. 8. 30. 8.—31.12.	3 3	— —	1 —	10—20 10—20	10—20 10—20	10—20 10—20	45 —
32	Rautatientori - Eränkävijän- tori	1. 1.—3. 1. 4. 1.—29. 8. 30. 8.—14.11. 15.11.—31.12.	3 3 4 4	5 6 5 6	— — — —	6.7 5.5 5(E) 5	20 20 20 20	20 20 20 20	— — — —
32A	Rautatientori - Kulosaari - Eränkävijäntori.....	30. 8.—31.12.	—	—	3	—	—	—	20 ³⁾
33	Rautatientori - Marjaniemi ...	1. 1.—31.12.	2	1	—	20	30	30	—

E-kirjain ilmaisee, että linjalla oli epätasaisin väliajoin ajavia vaunuja.

¹⁾ Lisäksi 18 min. liikenne klo 18.00—19.30 — ²⁾ Lisäksi 18 min. liikenne klo 18.00—19.30.

³⁾ Liikennöitiin linjan 32 vaunuilla.

Linja		Vuoden aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.30— 18.00	9.00— 15.30 18.00— 19.30	19.30 — 23.00	23.00 — 1.30
			v a u n u t						
34	Rautatientori - Pohj. Herttoniemi	1. 1.—31.12.	—	1	—	60	—	—	—
36	Rautatientori - Jollas	1. 1.—31.12.	2	1	—	20	30	30	—
37	Rautatientori - Hevossalmi ...	1. 1.—31.12.	3	—	1	20	20	20	60
41	Rautatientori - Vartiokylä ...	1. 1.—29. 8.	3	6	3	6.7	20	20	20
	Rautatientori - Mellunkylä ...	30. 8.—31.12.	3	—	3	20	20	20	20
41A	Rautatientori - Vartiokylä ...	30. 8.—31.12.	1	7	—	10 (E)	—	—	—
50	Rautatientori - Koskela	1. 1.—13. 6.	2	2	—	10	20	20	—
		14. 6.—29. 8.	2	1	—	15	20	20	—
		30. 8.—31.12.	2	2	—	10	20	20	—
51	Rautatientori - Taivaskallio...	1. 1.—29. 8.	6	—	—	6.7	6.7	6.7	—
	Rautatientori - Pohj. Käpylä	30. 8.—31.12.	7	—	—	6	6	6	—
52	Rautatientori - Pirkkola	1. 1.—13. 6.	3	6	—	6	20	30	—
		14. 6.—29. 8.	3	5	—	6.7	20	30	—
	Rautatientori - Maunula	30. 8.—19. 9.	3	3	2	10	20	20	30
	Rautatientori - Pirkkola	20. 9.—28.11.	3	4	2	10(E)	20	20	30
		29.11.—31.12.	3	5	2	6.7	20	20	30
53	Rautatientori - Itä-Pakila ...	1. 1.—29. 8.	3	3	—	10	20	20	—
		30. 8.—31.12.	3	4	—	10(E)	20	20	—
54	Rautatientori - Länsi-Pakila	1. 1.—13. 6.	6	6	3	5	10	12	20
		14. 6.—29. 8.	6	5	3	5 (E)	10	12	20
		30. 8.—6.12.	6	3	3	5—10	10	12	20
		7.12.—31.12.	6	4	3	5	10	12	20
54A	Rautatientori - Pirkkola	30. 8.—28.11.	—	4	—	10	—	—	—
	Rautatientori - Itä-Maunula	29.11.—31.12.	—	3	—	15 (E)	—	—	—
55	Erottaja - Länsi-Pakila	1. 1.—3. 1.	2	1	—	20-20-25	30—35	30—35	—
		4. 1.—13. 6.	2	2	—	15—20	30—35	30—35	—
		14. 6.—31.12.	2	2	—	15	30	30	—
55A	Erottaja - Pirkkola	30. 8.—19. 9.	—	4	—	15(E)	—	—	—
	Erottaja - Itä-Maunula	20. 9.—6.12.	—	3	—	15 (E)	—	—	—
		7.12.—31.12.	—	4	—	10—20	—	—	—
62	Rautatientori - Vanhakau- punkki	1. 1.—31.12.	2	—	—	20	20	20	—
63	Rautatientori - Malmin lento- asema	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—

Alla olevassa taulukossa esitetään muutamia autoliikennettä koskevia tietoja vv:lta 1953 ja 1954:

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1953	10 922 042	44 896 136	4.11	843 456 999	77: 23	715 098 849	65: 47	15: 93
V. 1954	13 215 244	55 991 270	4.24	1 064 360 359	80: 54	839 150 922	63: 50	14: 99
Erotus	+ 2 293 202	+ 11 095 134	+ 0.13	+ 220 903 360	+ 3: 31	+ 124 052 073	— 1: 97	— 0: 94
%	+ 21.0	+ 24.7	+ 3.2	+ 26.2	+ 4.3	+ 17.3	— 3.0	— 5.9

Johdinautoliikenteen vastaavat luvut vv:lta 1953 ja 1954 ovat seuraavat:

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1953	938 966	8 770 988	9.34	144 407 734	153: 79	72 408 851	77: 12	8: 26
V. 1954	1 125 888	9 256 946	8.23	152 407 069	135: 37	87 380 348	77: 61	9: 44
Erotus	+ 186 922	+ 485 958	— 1.12	+ 7 999 335	— 18: 42	+ 14 971 497	+ 0: 49	+ 1: 18
%	+ 19.9	+ 5.5	— 12.0	+ 5.5	— 12.0	+ 20.7	+ 0.6	+ 14.3

¹⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

Linja-autovaunusto. Kertomusvuoden aikana hankittiin liikennelaitokselle 20 kpl Scania-Vabis B 62 merkkisiä diesel-linja-autoja, joihin korit valmisti Oy. Helsingin Autokoritehdas. Lisäksi hankittiin kaksi Scania-Vabis B 62 diesel-linja-auton alustaa, joihin korit tilattiin myöskin yllämainitulta tehtaalta. Nämä eivät valmistuneet kertomusvuoden aikana.

Yksi linja-auto paloi ja romutettiin.

Linja-autoja oli vuoden päättyessä 237, joista 92 suurta ja 144 keskikokoista sekä yksi matkailuauto. Näistä oli 223 liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautovaunusto. Johdinautovaunustoon kuului vuoden päättyessä 23 vaunua, jotka kaikki olivat liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautojen johtoverkosto. Johdinautolinjalla suoritettiin parannuksia, joista mainittakoon Fredrikinkadun—Bulevardin, Fredrikinkadun—Eerikinkadun ja Fredrikin—kadun—Roobertinkadun uudet ristikot. Kulunutta ilmajohtoa vaihdettiin 360 m. Ranskalaisia kaaripitimiä asennettiin 16, joiden ansiosta johdintankojen linjasta suistumiset huomattavasti vähentyivät.

Johdinverkoston pituus oli vuoden lopussa edelleen 10 340 m ilmajohtoa. Johdinvikoja sattui kaikkiaan 52 kertaa, joista 9 aiheutti liikennekeskeytyksen yhteensä $7\frac{3}{4}$ tunnin ajaksi.

L a i v a l i i k e n n e

Moottorilautta Korkeasaari—Högholmen oli purjehduskautena 29. 4.—17. 10. välisenä aikana liikenteessä Korkeasaaren—Pohjoissataman reitillä. Yhteensä kuljetettiin 740 855 matkustajaa, joista 257 673 lapsia.

R a k e n n u k s e t

Töölö: Konepajan kattilahuoneen lauhdevesisäiliö uusittiin ja eristettiin vesitiiviiksi. Uusien moottorivaunujen vastaanottamista varten pidennettiin kaksi nostopaikkaa vanhassa ja kaksi uudessa konepajassa. Suihkuhuoneen viemärijohto laitettiin kuntoon ja suihkut muutettiin. Uuteen konepajaan pystytettiin kaksi omavalmisteista nosturia. Vanha konepaja maalattiin sisältä kalkkivärillä. 220 m²:n suuruinen alue konepajan pihamaata päällystettiin betonilla.

I, II ja III hallissa uusittiin sähköjohdot ja asennettiin neonvalaistus. Samanaikaisesti vaihdettiin halli- ja konepajapihalla 600 voltin valaistus 220 voltiksi. I halliin asennettiin 3. ja 4. raiteelle Kone Oy:n toimittamat sähkömekaaniset työntöovet. I ja II hallin vesikatot päällystettiin kattohuovalla, puulattiat ja väliseinät uusittiin osittain.

Vallila: Vaunukonepajan lattia korjattiin ja n. 200 m² tehtiin betonista. Pesu- ja pukeutumishuone sekä konepajan mukavuuslaitos korjattiin ja maalattiin kokonaan. Pajan ilmanvaihtojärjestelmä muutettiin ja täydennettiin uusilla imulaitteilla ja raittiin-ilmanlämmityslaitteilla. Paineilmaputkijohdot asennettiin kaikkiin osastoihin. Autokorjaamossa järjestettiin moottoreiden koehuone. Hämeentien 84—86 hallissa uusittiin osittain lattiat ja katto korjattiin. Seinät maalattiin sisäpuolelta kalkkivärillä. Linja-autohallin katto korjattiin ja osittain uusittiin. Lattia korjattiin. Lämpökattilat ja lämpöjohdot uusittiin osaksi.

Koskela: A-hallissa aloitettiin raitiovaunujen kuljetusketjun asennustyöt. Lämpöjohtoverkostoon lisättiin Sunztrip-pattereita. A- ja B-hallien viemäri- ja salaojitusjohdot sekä kaivot puhdistettiin ja tarkastettiin. Koskelan hallintorakennukseen johtava tie ja raitiovaunuhallipiha päällystettiin bitumilla yhteensä 3 735 m². Koskelan bussihallin pihasta kivettiin 3 378 m² vanhoilla nupukivillä.

K o n e p a j a t

Raitiovaunukonepajat. Raitiovaunukaluston yli-ikäisyydestä huolimatta korjaamo sai liikenteeseen sen vaatiman määrän vuoro- ja varavaunuja. Moottori- ja perävaunuissa suoritettiin täyskorjaukset vahvistetun ohjelman mukaisesti vaunukilometrejä perusteena käyttäen. Peruskorjaus tehtiin seitsemälle vanhalle moottorivaunulle, ja niissä muutettiin korien rakenne ajanmukaiseksi. Täyskorjauksessa oli 105 moottorivaunua ja 55 perävau-

nua. Moottorivaunuissa tehtiin 216 ja perävaunuissa 47 osakorjausta, ja pyöräkorjauksia tehtiin moottorivaunuissa 97 ja perävaunuissa 58. Moottoriviat vähenivät huomattavasti: magneettivikoja oli 26, ankkurivikoja 45, edellisenä vuonna vastaavasti 60 ja 64. Vikojen väheneminen johtui mm. keskitetysti suoritetusta moottorien korjauksesta ja osaltaan myös korjaamoon hankitusta ankkurien tasapainoituskoneesta, jonka avulla saavutettiin moottorien värinätön käynti. Ratamoottoreissa suoritettiin 370 täyskorjausta, ja 12 ankkuria käämittiin uudelleen. Maalaamossa suoritettiin 6 moottorivaunun ja 19 perävaunun täysmaalaus, 26 moottorivaunun ja 28 perävaunun ulkomaalaus sekä 20 moottorivaunun ja 9 perävaunun osittainen maalaus kolhiokorjauksien yhteydessä, minkä lisäksi 122 vaunun ulkokatto maalattiin.

Linja-autokonepajat. Konepajat toimivat ankaran paineen alaisena, mutta huolimatta lisääntyneestä vaunukannasta ja tilaustaudesta saatiin mm. jatkuvasti kasvaneet alustaja konekorjaukset suoritetuiksi käyttämällä osaksi myös apuna vieraita korjaamoja. Lisääntyneen liikenteen takia vaativat yhteenajojen aiheuttamat vauriot runsaasti kori-, pelti- ja maalaustöitä.

Kokonaan uusittiin 18 linja-auton koria, näistä seitsemän johdinauton, ja osittain 62. Moottoreita korjattiin täydellisesti 67, alustoja 44. Täydellisesti maalattiin 12 linja-autoa, joista kaksi johdinautoa, ja ulkomaalaus suoritettiin neljälle linja- ja seitsemälle muulle autolle. Yhdeksän muiden laitosten omistamaa moottoriajoneuvoa maalattiin täydellisesti.

Konepaja- ja huolto-osastojen koneisto sai arvokasta lisäystä: Töölön korjaamo säteisorakoneen ja kaksi liikuvaa nosturia; Vallilan korjaamot ankkuritasapainoituskoneen, karkaisulaitteen, sähkönosturin, käyräsakset, moottorinkoetuslaitteen Heenan-dynamometreineen, Crypton-merkkisen tarkastus- ja säätölaitteen latausgeneraattoreita, käynnistinmoottoreita ym. varten, Coventry-diesel-haarukkatrukin konepajan sisäisiä kuljetuksia varten sekä pähkinänkuoripuhaltimen. Koskelan linja-autohuoltohalliin asennettiin Visualiner-laite etupyörien ja ohjauslaitteen säätämiseksi. Lisäksi asennettiin sinne nit-tauskone jarruihin varten ja linja-autonpyörän tasapainoituslaite.

A l u k s e t

Höyryalus J. L. Runeberg myytiin kertomusvuoden aikana. Moottorilautalla Korkeasaari—Högholmen suoritettiin tavanomainen vuosikorjaus ja tarkastus.

M a t k a l i p p u j e n h i n n a t j a m y y n t i

Matkalippujen hinnat. Kertomusvuoden aikana olivat lippujen hinnat eri liikennelinjoilla samat kuin v. 1953, nimittäin:

Raitiotiet, sisäiset autolinjat ja autolinjat ilman vyöhykerajoja: kertamaksu 20 mk, 6 matkan sarjalippu 100 mk ja 13 matkan sarjalippu 200 mk; yöliikenteessä kaksinkertainen maksu.

Pasilan linja ilmaisin siirto-oikeuksin raitiolinjalle 3: kertamaksu 20 mk; 6 matkan lippuvihko 100 mk ja 13 matkan lippuvihko 200 mk.

Edellä mainitut liput oikeuttivat 5 mk:n siirtolipun lunastamiseen, joka puolestaan oikeutti yhteen siirtoon kaikille niille raitio- ja autolinjoille, joilla ei ollut vyöhykemaksurajoja. Siirtoliput oikeuttivat myös siirtoon vyöhykemaksulinjoille siten, että siirtolipun hinnan lisäksi oli suoritettava vyöhykelukua vastaava lisämaksu.

Autolinjat, joilla oli vyöhykerajat:

Keskuksesta:		mk
Malminkartanoon, Mellunkylään	kertalippu	35
	sarjalippu, 8 matkaa	250
Kolsariin, Kaarelaan, Itä-Pakilaan, Malmille, Vartiokylään, Marjaniemeen, Jollakseen, Hevossalmelle	kertalippu	30
	sarjalippu, 9 matkaa	250
Pitäjänmäelle, Konalaan, Etelä-Kaarelaan, Pirkkolaan, Maunulaan, Länsi-Pakilaan, Oulunkylään, Viikiin, Pohjois-Herttoniemeen, Laajasaloon	kertalippu	25
	sarjalippu, 11 matkaa	250

Taliin, Huopalahden asemalle, Pohjois-Haagaan, Metsä-		mk
lään, Taivaskalliolle, Koskelaan, Vanhaankaupun-	kertalippu	20
kiin, Länsi-Herttoniemeen	sarjalippu, 11 matkaa	200
Etelä-Haagaan, Käpylään, Olympiakylään, Kumpulaan,	kertalippu	20
Annalaan, Kulosaareen	sarjalippu, 13 matkaa	200

Yöliikenteessä oli kaksinkertainen maksu.

Liput oikeuttivat 5 mk:n hintaisen siirtolipun lunastamiseen, joka oikeutti yhteen siirtoon keskikaupunkilinjoille (raitio- ja autolinjoille) sekä keskikaupunkilinjoilta vyöhykemaksulinjoille.

4—12 vuotiaitten lasten kertalippu maksoi kaikilla linjoilla 10 mk ja oikeutti matkustamiseen arkisin klo 18 jälkeen sekä sunnuntai-, pyhä- ja juhlapäivinä sekä 5 mk:n siirtolipun lunastamiseen kaikille muille raitio- ja autolinjoille, mutta ei vyöhykemaksulinjoilta toiselle.

Koululais-, invalidi- ja sokeainlippujen hinnat olivat: 8 matkan lippu 50 mk ja 16 matkan lippu 100 mk; liput oikeuttivat 5 mk:n siirtolipun lunastamiseen samoin siirto-oikeuksin kuin lastenlippu. Matkojen suurin sallittu lukumäärä kuukaudessa alennuslippuin oli koululaisille 72, invalideille ja sokeille 112.

Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupungin virastot ja laitokset lunastaa 20 000 mk:sta kappaleelta. Posti- ja lennätinlaitos sai lunastaa neljänneslippuja 5 000 mk:sta. Poliisilaitokselle myytiin lippuja, jotka eivät olleet henkilökohtaisia, samaan hintaan kuin posti- ja lennätinlaitokselle. Muille valtion laitoksille ja eräille järjestöille myytiin neljänneslippuja 5 750 mk:sta. Yksityiset henkilöt maksoivat neljänneslipuista 7 500 mk.

Laivalinjalla Korkeasaari-Pohjoissatama olivat laivalippujen hinnat purjehduskauden alussa samat kuin v. 1953, mutta 1. 7. alkaen purjehduskauden loppuun olivat lippujen hinnat seuraavat: aikuisten 25 mk yksinkertaisesta matkasta ja 50 mk edestakaisesta matkasta, 4—14 vuotiaitten lasten vastaavasti 10 mk ja 15 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren asukkaat maksoivat yksinkertaisesta matkasta 10 mk, lapset 5 mk. Retkeilyryhmiin osallistuvat lapset ja invalidit maksoivat edestakaisesta matkasta 10 mk.

Vuosikorttien, koululais- ja invalidilippujen myynti. Vuosikortteja myytiin 1 214, neljännesvuosikortteja 1. neljänneksellä 847, 2. neljänneksellä 813, 3. neljänneksellä 792 ja 4. neljänneksellä 903.

Koulukortteja, jotka oikeuttivat koululaisten alennuslippujen ostoon (à 72 matkaa kuukaudessa), annettiin kevätlukukaudeksi 1954 1 538 ja lukuvuodeksi 1954—55 17 941 oppilaalle. Invalidien alennuslippujen ostoon (à 112 matkaa kuukaudessa) oikeuttavia kortteja annettiin kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan, yhteensä 16 752 korttia.

Koululaisille myytiin alennuslippuja yhteensä 5 109 168 matkaa varten, invalideille ja sokeille yhteensä 2 799 816 matkaa varten.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 2 808 389 081 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Yhteiset kustannukset:

Hallinto	17 206 141	
Kassa- ja tilivirasto	26 629 810	
Yhteiset sekalaismenot:		
Vuokrat	1 182 320	
Vakuutusmaksut	8 391 548	
Konttorikaluston hankinta	1 389 226	
Hallintorakennusten kunnossapito	2 807 528	
Eläkkeet	117 989 580	
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksut	76 537 084	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut	5 481 238	
Muita liikennemenoja	3 581 226	217 359 750
Lautakunnan käyttövarat	612 242	261 807 943

Raitioliikennekustannukset:

Palkkaus, ym.	537 114 050	
Sähkövoima	88 569 785	
Raitiovaunuston kunnossapito	263 459 889	
Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito	118 371 535	
Puvut, liput, ym.	28 840 612	
Käyttörakennusten kunnossapito	39 115 686	1 075 471 557

Linja-autoliikennekustannukset:

Palkkaus, ym.	385 450 305	
Polttoaine, öljy	70 185 879	
Vaunusto, renkaat	51 228 602	
Vaunuston kunnossapito	223 532 200	
Autoverot ja -vakuutukset	51 922 265	
Puvut, liput, ym.	32 686 028	
Käyttörakennusten kunnossapito	24 145 643	839 150 922

Johdinautoliikennekustannukset:

Palkkaus, ym.	46 120 074	
Sähkövoima	14 247 261	
Vaunusto, renkaat	2 756 727	
Vaunusto, kunnossapito	15 477 171	
Ilmajohtojen kunnossapito	1 889 168	
Autoverot ja -vakuutukset	3 786 793	
Puvut, liput, ym.	2 563 609	
Käyttörakennusten kunnossapito	539 545	87 380 348

Laivaliikennekustannukset 4 646 886

Asuntokiinteistökustannukset 6 486 671

Korot ja kuoletukset:

Korot	281 113 191	
Kuoletukset	252 331 563	533 444 754
	mk	2 808 389 081

Raitioliikenteen paikkakilometrimäärä ¹⁾ oli yhteensä 890 381 591, linja-autoliikenteen 629 263 786 ja johdinautoliikenteen 71 088 565, yhteensä 1 590 733 942. Jos yhteiset menot 329 010 761 mk, yhteisten käyttörakennusten ja kaluston pääomavelan korot ja poistot sekä konttokuranttitilin ja sekalaiset korot mukaanluettuina jaetaan suhteessa paikkakilometrimäärään, tulee raitioliikenteen osalle 184 157 210 mk, linja-autoliikenteen osalle 130 150 336 mk ja johdinautoliikenteen osalle 14 703 215 mk. Raitioliikenteen kokonaismenot, pääomavelan korot ja poistot mukaanluettuina, nousivat 1 455 908 249 mk:aan, linja-autoliikenteen 1 195 173 094 mk:aan ja johdinautoliikenteen 129 357 381 mk:aan.

Raitioliikenteen todellinen vaunukilometrimäärä oli 15 121 235, linja-autoliikenteen 13 215 244 ja johdinautoliikenteen 1 125 888, yhteensä 29 462 367. Jos yllämainitut yhteiset menot, 329 010 761 mk, jaetaan näitten kilometrilukujen mukaan, on raitioliikenteen osuus 168 861 145 mk, linja-autoliikenteen 147 576 652 mk ja johdinautoliikenteen 12 572 964 mk ja eri liikennemuotojen kokonaismenot ovat: raitioliikenne 1 440 612 184 mk, linja-autoliikenne 1 212 599 410 mk ja johdinautoliikenne 127 227 130 mk.

Menoerät laskettuna 100 paikkakilometriä sekä (todellista) vaunukilometriä kohden olivat seuraavat:

¹⁾ Vaunukilometrimäärä kerrottuna kunkin vaunun paikkaluvulla.

	Raitio- liikenne	Linja- auto- liikenne mk/100 pkm	Johdin- auto- liikenne	Raitio- liikenne	Linja- auto- liikenne mk/vkm	Johdin- auto- liikenne
Käyttörakennusten kunnossa- pito	4:393	3:837	0:759	2:587	1:827	0:479
Käyttövoima, polttoaine, öljy	9:947	11:154	20:042	5:857	5:311	12:654
Palkat, virkapuvut, liput ym. liikennemenot	59:187	63:650	66:169	34:851	30:307	41:780
Sairausapu	4:376	2:799	2:314	2:577	1:333	1:461
Radat ja johdot	13:295	—	2:657	7:828	—	1:678
Renkaat	—	8:141	3:878	—	3:876	2:448
Vaunusto, korjaukset ja huolto	29:590	35:523	21:772	17:423	16:915	13:747
Autoverot ja -vakuutukset ...	—	8:251	5:327	—	3:929	3:363
Pääomavelan korko	11:446	15:061	13:676	6:740	7:172	8:635
Käyttörakennusten, vaunus- ton, ratojen, johtojen ja kaluston poistot	10:598	20:833	24:690	6:240	9:920	15:590
	142:832	169:249	161:284	84:103	80:590	101:835
Yhteiset menot	20:683	20:683	20:683	12:167	9:167	13:167
Yhteensä mk	163:515	189:932	181:967	96:270	90:757	114:002

Yhteiset menot ilmaistuna markkoina 100 paikkakilometriä kohden jakaantuvat seuraavasti: hallinto 1:082, kassa- ja tilivirasto 1:674, eläkkeet 7:417, lapsilisä- ja kansaneläkemaksu 4:811, sekalaisia menoja 1:474 sekä yhteiset korot ja kuoletukset 4:225.

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 2 465 613 326 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:

Raitioliikenteestä	1 200 456 259	
Linja-autoliikenteestä	1 064 360 359	
Johdinautoliikenteestä	152 407 069	
Laivaliikenteestä	11 284 891	2 428 508 578
Asuntokiinteistötulot		9 524 243
Sekalaisia tuloja		27 580 505
Tilivuoden tappio		342 775 755
Yhteensä mk	2 808 389 081	

O m a i s u u s t a s e j o u l u k u u n 31 p ä i v ä n ä 1954

Vastaavaa:

Rahaa, saamisia:

Kassat	12 366 791	
Tili- ym. saamiset	281 947 812	294 314 603
Tarveaineet ja valmisteet		417 855 843
Nostamattomat määrärahat		1 248 908 775
Keskeneräiset uudishankinnat		107 208 026
Laitoksen pääoma-arvo:		
Liikennekiinteistöt	1 587 219 500	
Asuntokiinteistöt	153 226 000	
Radat	483 322 000	
Ilmajohdot	72 151 000	
Raitiovaunusto	523 725 000	
Linjavaunusto	806 534 600	
Johdinjaunusto	135 035 500	
Henkilö- ja pakettiautot	4 417 000	
Alukset	14 979 000	
Kalusto	94 064 000	
Puhelinosuudet	6 420 000	3 881 093 600
Tilivuoden tappio		342 775 755
Yhteensä mk	6 292 156 602	

Vastattavaa:

Tili- ym. velat	165 878 225
Konttokuranttivelka kaupungille	996 276 002
Sirityvät määrärahat:	
Vapaat määrärahat	118 590 997
Hankkijain tilille sidotut	1 130 317 778
Pääomavelka kaupungille	3 881 093 600
	<u>Yhteensä mk 6 292 156 602</u>

Liikennelaitoksen pääoma-arvon muutokset v. 1954

	Arvo 1. 1. 1954, mk	Arvonlisäys uudishankin- tojen kautta, mk	Myyty omaisuutta, mk	Kuoletukset v. 1954, mk	Arvo 31. 12. 1954, mk
Liikennekiinteistöt	1 580 659 500	74 826 000	—	68 266 000	1 587 219 500
Asuntokiinteistöt	156 671 000	—	—	3 445 000	153 226 000
Radat	402 988 000	107 815 000	—	27 481 000	483 322 000
Ilmajohdot	70 467 000	6 134 000	—	4 450 000	72 151 000
Raitiovaunusto	428 369 000	116 898 000	—	21 542 000	523 725 000
Linjavaunusto	791 885 600	109 185 000	—	94 536 000	806 534 600
Johdinväunusto	137 120 500	14 497 000	—	16 582 000	135 035 500
Henkilö- ja pakettiautot	3 077 000	1 964 000	—	624 000	4 417 000
Alukset	19 859 000	—	2 100 000	2 780 000	14 979 000
Kalusto	86 299 000	20 251 000	—	12 486 000	94 064 000
Puhelinosuudet	6 420 000	—	—	—	6 420 000
Yhteensä	3 683 815 600	451 570 000	2 100 000	252 192 000	3 881 093 600